No. 1374 **1851.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 27 OCTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden [illegible] *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 25 October.

In de zitting van gisteren heeft de Minister van Binnenlandsche zaken geantwoord op twee stukken, die hem van de Kamer waren toegezonden. Het eerste betreft een afschrift van een adres van de Gedep. Staten van Noord-Holland. Deze dringen aan op wettelijke maatregelen tot bedreiging van straffen bij overtreding van de keuren en reglementen der waterschappen. De minister verklaart, dat hij voornemens is, het vroeger te dier zake aanhangig geweest zijnde wetsontwerp, herzien en vermeerderd, op nieuw aan de Kamer in te dienen. En bij dat voorstel heeft de minister plan te voegen een ontwerp van maatregelen, welke genomen moeten worden tegen waterschappen, die, onwillig of nalatig, geen uitvoering geven aan werken, waartoe zij verpligt zijn. Het onderzoek, omtrent dit laatste punt is nog niet afgeloopen. De bedoelde wetsontwerpen zullen worden aangeboden zoodra de informatiën zullen zijn ingekomen. Deze verklaring zal algemeen genoegen geven.

Het tweede punt, dat door den minister is besproken, betreft het rapport der kommissie nopens het verslag dat door den minister betrekkelijk den staat der hooge-, middelbare en lagere scholen over 1849—1850 is uitgebragt. De commissie van rapporteurs heeft dat stuk onder vele opzigten onvoldoende geacht, en er zeer sterk op aangedrongen, dat de minister gehoor mogt geven aan de wenken vroeger en nu door de Kamer daaromtrent gegeven. De minister geeft te kennen dat de toon, waarin het rapport der Commissie is geschreven niet parlementair is, omdat indien de gemeenschap van de regering met de Kamer in dien toon moest worden gevoerd, geene vreedzame wisseling van denkbeelden mogelijk is. Het is waar het rapport is niet vrij van alle bitsheid. Maar in het verslag van de regering was zoo weinig notitie genomen van de vroeger door de Kamer geuite wenschen, dat eenige bitsheid althans verschoonbaar is. De minister betoogt evenwel dat hij zooveel mogelijk voldaan heeft aan de geuite wenschen. Maar dat zooveel mogelijk loopt op zeer weinig uit, zoo als de minister zelf schijnt te bekennen. Doch hij meent dan ook dat een beredeneerd verslag van den staat der scholen jaarlijks te leveren niet mogelijk is. Mogelijk blijft zulks wel; maar het zou over het algemeen genomen vruchteloos zijn, en alleen aanleiding geven tot eenige wijsgeerige beschouwingen, waarvan wij het nut niet inzien. Maar dewijl er nog nooit een beredeneerd verslag is gegeven van ons schoolwezen; zoo gelooven wij, dat het argument des ministers niet geldt. Hij had zulks ten minste eens kunnen doen.

De heer Groen van Prinsterer heeft den minister geantwoord, en in zeer korte bewoordingen het rapport der Commissie verdedigd met de hem eigene puntige geestigheid, die aanleiding heeft gegeven tot eenige woordenwisseling zonder eenig belang. Alleen verdient te worden opgemerkt, dat ook de heer Gevers van Endegeest zich heeft vereenigd met den wensch van den heer Groen, dat zulke aangelegenheden niet meer mogten worden ter sprake gebragt, zonder dat de Kamer vooraf daarvan was verwittigd. De heer Gevers merkt aan, dat de commissie zich onthoudt een oordeel te vellen over hetgeen de minister in deze zitting heeft gezegd, omdat zij op deze discussie niet voorbereid, zich niet heeft kunnen verstaan.

Wij laten hieronder eenige uittrekselen volgen van het rapport, dat tot deze discussie heeft aanleiding gegeven.

In een onzer vorige nummers hebben wij in het breede melding gemaakt van het Verslag betrekkelijk den staat der Hooge-, Middelbare en Lagere Scholen over 1849—1850, door de regering aan de Tweede Kamer aangeboden. Wij ontleenen heden aan het Rapport, den 7 October jl. uitgebragt door de kommissie uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in wier handen bij een besluit der Kamer van den 24 jl. dat Verslag der Regering was gesteld, de volgende plaatsen:

»§ 4. Het Verslag der Regering, in groote mate met het vorige overeenkomende, onderscheidt zich, even als dit laatste, van de vorige verslagen in regelmaat en volledigheid, wat betreft feiten en cijfers.

»Maar Uwe Commissie heeft met leedwezen bespeurd, dat de drie hoofdbedenkingen, door de laatste commissie op het verslag over 1848—1849 gemaakt, blijkens den aanhef van het tegenwoordige niet zijn beaamd.

»§ 5. De eerste dier bedenkingen luidde, dat dit stuk niet was een verslag der Regering, maar eene verzameling van extrakten uit velerlei rapporten, berigten en opgaven van collegien, ambtenaren en particulieren enz. Blijkens den aanhef van het tegenwoordig verslag ontkent de Regering dit niet; zij zegt, »dat, ook naar »haar oordeel, een zoodanig vervaardigd verslag niet »aan de eischen voldoet"; maar in plaats van dat erkend onvoldoende te verbeteren, gaat zij op denzelfden voet voort; want, zegt het verslag in de 3de alinea, »zoo»lang de bestaande verordeningen moeten worden nage»leefd, kan zij (de Regering) geen andere bronnen »of organen bezigen, en is zij wel genoodzaakt de be»rigten en opgaven over te nemen der onderscheidene »collegien of ambtenaren met de zorg voor het onder»wijs belast". Hierbij komt, dat het verslag bij de wederlegging der tweede bedenking Uwer vroegere commissie verder aanvoert: »dat de innerlijke voortgang »en ontwikkeling van het onderwijs" (natuurlijk dus ook zijn achteruitgang of gebreken) »niet uit de feiten »van één jaar, »maar slechts over een reeks van jaren, »kunnen blijken". Waren die beide stellingen aan te nemen, dan zou het gevolg zijn, dat, zonder wijzigingen der bestaande verordeningen, geen verslagen aan de eischen voldoende te leveren, — slechts opgaven over te nemen zouden zijn; — en dat pas over eene reeks van jaren na deze wijzigingen, [illegible] verslag zou kunnen daar zijn. Zoo lang behoeven niet, noch behooren, volgens het bescheiden oordeel Uwer commissie, de Staten-Generaal te wachten naar een uitvoerig verslag van den staat der hooge-, middelbare en lagere scholen, bij art. 194 der Grondwet bedoeld.

»§ 6. Naar hare beschouwing, kan de Regering, met de middelen haar ten dienste staande, met goede inspecteurs en inspectien, voor vergelijkend onderzoek onmisbaar en nergens verboden, verslagen leveren aan de eischen voldoende; dat is, waar de Regering zelve verslag doet en oordeelt. Waarom zou zij hier juist minder eigen kennis en oordeel hebben dan in zoovele andere, ook gewigtige aangelegenheden, bijv. van waterstaat, om er slechts één te noemen, waar zij niet alleen moet oordeelen, maar, wat meer zegt, beslissen, en waar zij toch slechts op de berigten der gestelde magten of deskundigen kan afgaan?

»§ 7. Uwe Commissie blijft in de tweede plaats het gevoelen aankleven van alle de voorafgaande, dat men over den eigenlijken gang en inwendigen toestand van het onderwijs niet genoegzaam bij de Regerings-verslagen wordt ingelicht. Men vindt er den materielen toestand, en dit in de twee laatste verslagen, met hare uitgebreide statistieke tabellen, veel vollediger dan vroeger; men leert er in vele opzigten materiele uitbreiding uit kennen; maar de rigting en de uitkomsten van het onderwijs, den staat der scholen, zoekt men er te vergeefs. Wij zouden, met er meer van te zeggen, in herhalingen vervallen. Wij maken de vierde Commissie uit, die een verslag over dit onderwerp uitbrengt: dezelfde aanmerking is door onze drie voorgangsters, onder verschillende vormen, steeds genoegzaam uiteengezet.

»§. 8. Evenmin achten wij de derde aanmerking der laatste commissie op bevredigende wijze beantwoord. Zij is, blijkens het Regerings-verslag, opgenomen in den zin, als ware er verlangd »dat de Regering bij de jaarlijksche verslagen hare zienswijze omtrent eene »wetgeving op het onderwijs zou uiteenzetten." De commissie van ll. jaar had niet meer gewenscht, dan »dat men bij het Regeringsverslag inzonderheid acht zou »geven op hetgeen door de Staten-Generaal, tot gemeen overleg voor de wetgeving op »het onderwijs geroepen, *telken jare* wetenswaardig kan worden geacht." Hare voorbeelden van ongenoegzaamheid van het verslag in dit opzigt toonen wel aan, dat hare bedoeling niet was, zoo als de Regering, blijkens de aangehaalde zinsnede, schijnt begrepen te hebben.

»§ 10. Een voorbeeld was, gebrek aan eenig oordeel omtrent de meer of min gunstige uitkomsten van de gymnasia, als uitbreiding der voormalige Latijnsche scholen. Het verslag vermeldt wel aan het einde van bladz. 11, hoe curatoren van het gymnasium te Leeuwarden te kennen hebben gegeven, dat door de groote menigte leervakken, sedert 1845 verpligtend, aan de beoefening der oude talen minder tijd kan worden besteed, dan zij anders wel wenschelijk zouden achten. Maar of dit gevoelen ook elders bijval heeft gevonden, en hoe de Regering er over denkt, deswege wordt niets aangetroffen. Juist omdat nopens het staats-examen het gebrekkige van het een en het goede van het andere is aangeduid, vraagt zich Uwe Commissie te vergeefs, waarom zulks omtrent de gymnasia en zooveel meer andere aangelegenheden niet heeft plaats gehad; en durft zij de overtuiging uitspreken, dat een volgend verslag die andere aangelegenheden op gelijke wijze behoort te behandelen, zal het waarlijk een verslag kunnen heeten, aan de Staten-Generaal, als in gemeen overleg met de Kroon geroepen ter uitoefening van de wetgevende magt.

§ 15. Uwe Commissie vermeent, dat het geen doel zou hebben, om uit de reeds zoo kort te zamen getrokken punten van het Verslag nog nadere beknopte vermeldingen te putten.

»§ 19. In meer bijzonderheden te treden mag als overbodig worden beschouwd. Het kan het doel niet zijn, dat Uwe Vergadering uit den arbeid harer Commissie zou vernemen al wat er in het Regeringsverslag vermeld staat of achterwege is gehouden.

»Wij vermeenen onze taak volbragt te hebben, met in groote trekken aan te toonen, hoe veel er aan een eigen oordeel der Regering ontbreekt, en hoe de feiten zelve nog dikwijls onvolledig, ofschoon dan ook beter dan vroeger, zijn vermeld.

»Wil de Regering onze beschouwingen, met die der vorige commissien zoo overeenstemmende, begrijpen, dan zal het haar, naar onze innige overtuiging, niet ongemakkelijk vallen, reeds het volgend verslag meer overeenkomstig te maken met hetgeen art. 194 der Grondwet, naar ons oordeel, beoogt. Doch wil de regering op het door haar gekozen standpunt blijven staan, dan vreezen wij dat de Staten-Generaal nog lang zullen verstoken blijven van wat een eigenlijk verslag nopens den staat der hooge-, middelbare en lagere scholen behoort te zijn."

Het is onzen lezers bekend dat de H. Vader niets verzuimt om aan zijn volk de geschiktste instellingen te geven, voor het herstel van orde, rust en welvaart in de zoo sterk geschokte maatschappij. De organisatie der provincien en gemeenten en van den Raad van State; de financieele wetten, de herziening van het wetboek en dezer dagen de met Oostenrijk, Toskane en Modena nopens de spoorwegen gesloten overeenkomsten, strekken ten bewijze van de werkzaamheid, die Pius IX in de onderscheidene takken van bestuur tracht in te voeren. Doch de H. Vader weet, dat alle regeerkunst ellendig schipbreuk lijdt, wanneer zij hare inspraken niet put uit de bron van allen regel en van alle geregtigheid; hij weet dat de administratieve raderen te vergeefs wonderwel in werking gebragt worden, wanneer die werking slechts stoffelijk en kunstmatig blijft, en dat er zonder de godsdienst, dat beginsel van alle gehoorzaamheid zoowel als van alle gezag, geen vrede bestaat evenmin voor de volken als voor de individus; en daar er voor de geloovigen geen nuttiger les bestaat dan het voorbeeld van hen, die door hun stand geroepen worden om het zout der aarde te zijn, zoo verzuimt de H. Vader niets om in de geestelijke orden den oorspronkelijken geest te verlevendigen, die ze tot zulke nuttige medestanders der Kerk maakte in het groote werk van 's menschen heiligmaking.

De bezorgdheid van het Hoofd der Kerk in dit opzigt kan blijken uit den volgenden brief, door Z. Em. de Kardinaal Orioli, prefekt van de kongregatie der Bisschoppen en regulieren, gerigt tot de hoofden der geestelijke orden:

»Het verlangen dat Z. H. bezielt, om de voor de Kerk en de maatschappij zoo nuttige geestelijke orden

weder te zien bloeijen, heeft haar aangespoord de Oversten-Generaals luide op te wekken, tot het nemen van krachtdadige middelen tot bereiking van dat doel, hetwelk alleenlijk strekt tot welzijn dier orden zelven. Met het grootste genoegen, die Oversten volkomen bereid gevonden hebbende, om met ijver aan dat verlangen te beantwoorden, heeft zij mij gelast, in mijne hoedanigheid van Prefekt van de heilige kongregatie der Bisschoppen en regulieren, hun de volgende bepalingen mede te deelen:

»1°. Het gemeenschappelijk volmaakte leven zal ingevoerd worden in alle gestichten voor noviciaat, met opheffing van alle vergunning, voorregt of verschooning, welke de personen die daarvan een deel moeten uitmaken, mogten verkregen hebben.

»2°. De gestichten van professie, opvoeding en studiën zullen teruggebragt worden tot de volmaakte onderhouding der grondregelen van hunne respectieve instellingen, vooral in hetgeen de armoede betreft.

»3°. In al de gestichten zal met de gewone voorzorgen de algemeene kas worden gevestigd, waarin al de religieusen, uit weerwil van welk privilegie het ook zijn moge, hun geld moeten storten, terwijl zij niets meer mogen behouden, dan hunne respectieve grondregelen toelaten. Wat de bedelende geestelijken betreft, die de bijzondere vergunning hebben, om eenig geld te gebruiken; deze moeten, in weerwil van ieder privilegie hetzelve ter hand stellen aan den Apostolischen Syndic of aan den geestelijken vriend, die onder goedkeuring van den Overste-Generaal of Provinciaal zal gekozen worden (1), en Z. H. behoudt zich voor, later bepalingen vast te stellen nopens de vergunningen aan de religieusen voor het gebruik van deze gelden."

»De H. Vader, de uitvoering der voorenstaande bepalingen opdragende aan de Oversten Generaal, belast hen met de gansche verantwoording, en beveelt hun aan, hunnen ijver te verdubbelen en niets te verzuimen om ook in de gestichten, waar de verslapping mogt zijn ingeslopen, de volmaakte onderhouding van den regel en van de grondstellingen te herstellen, zonder welke de ware geest, die de religieusen moet bezielen, evenmin verkregen als bewaard kan worden.

»Gij zult alzoo in uwe orde deze Pausselijke beschikkingen laten ten uitvoer brengen. God behoede U."

Men schrijft uit Luxemburg: »Met belangstelling zult gij vernemen, dat de Kamer in haar antwoord aan Prins Hendrik, zich godsdienstiger en conservatiever heeft uitgedrukt dan de Prins in zijne openingsrede. Zij heeft haren dank betuigd jegens de goddelijke Voorzienigheid waarvan de Stedehouder geen enkel woord gerept had; zij heeft voor het woord *moraal* de Roomsch Katholijke godsdienst in de plaats gesteld, en eindelijk de noodzakelijkheid aangewezen der sluiting van een konkordaat met den H. Stoel. De inlichtingen door den Regerings-President Wilmar omtrent den stand der onderhandelingen met Rome aan de kommissie voor het adres gegeven, moeten naar men met zekerheid verneemt, hoogst belangrijk zijn, en leveren het bewijs op, dat de zaak van onzen Bisschop in den H. Vader den krachtigsten verdediger heeft."

In de zitting der Luxemburgsche Kamer van 20 October werd als het ware een blaam geworpen op het gouvernement, wegens het uitoefenen van ongeoorloofden invloed op de verkiezingen. De verdediging der regering is met 20 tegen 1 stem goedgekeurd; 12 leden stemden niet mede. In de zitting van den volgenden dag betrof het de 60,000 frs., ten dienste van Prins Hendrik der Nederlanden. Het wetsontwerp, waarin men ongrondwettigheid meende te zien, werd aangenomen met 35 tegen 10 stemmen.

Uit Helmond ontvangen wij een uitvoerig verslag van de begrafenis-plegtigheid van den Zeer Eerw. Heer H. J. Beugels, Deken en Pastoor dier gemeente. Het lijk, na daags te voren tentoongesteld geweest te zijn, is den 23 door eene talrijke priesterschaar naar de kerk gedragen, alwaar de lijkmis opgedragen werd door den Zeer Eerw. Heer van Someren, Deken en Pastoor te Eindhoven, die ook de lijkrede gehouden heeft. De lijkstatie was buitengemeen talrijk en plegtig; zij bestond uit eene groote menigte geestelijken, voorts uit leden van godsdienstige congregatien, leden van het gemeente- en armen bestuur van Helmond, de studenten der Latijnsche school, enz. enz. De toevloed van belangstellenden, tot alle gezindheden behoorende, was ontzettend groot.

Wij vernemen dat de Eerw. heer Spierings, vice-regent van het klein seminarie te St. Michiels-Gestel, tot Pastoor te Helmond is benoemd

(1) Het is aan de bedelende geestelijken niet slechts verboden geld bij zich te hebben, en voor hun eigen gebruik te bezitten, maar zelfs om geld in het klooster te bewaren voor de behoeften der vereeniging. De aalmoezen die zij op hunne rondgangen verzamelen, worden altoos in natura gegeven, even als de metsel- en kastemakers-werken, enz., wanneer de religieusen dat niet zelven kunnen doen, door liefdadige werklieden verrigt worden. Daar er echter gevallen zijn, waarin volstrekt geld noodig is, zoo worden de aalmoezen ter gelegenheid van missen, het honorarium der predikers, kortom het kleine vermogen van het klooster, aan een vroom man in bewaring gegeven, die het administreert. Deze heet: de Syndic, de vriend, de weldoener, enz. Deze laatste titel wordt ook gegeven aan de lieden, die de bedelende broeders op hunne verre rondgangen gaarne ontvangen en huisvesten, of door welke geregelde aalmoezen aan de vereeniging zijn verzekerd. Men heeft adellijke familien, die even sterk verkleefd zijn aan hunnen titel van weldoener der Capucijnen, als aan hunne adellijke wapenen.

Wij hebben weder met genoegen gisteren de atelier van den heer Veeneman te 's Bosch bezocht. Ditmaal was het een uitmuntend schoon kunststuk voor de kerk van den H. Joseph te Amsterdam. Hetzelve bestond uit eenen hoogen, fiks geprojecteerden predikstoel, van eene allergracieuste teekening, en afgewerkt alsof dezelve onder eene stolp moest geplaatst worden. De stijl is weder gothique flamboijant; de kleine beeldjes, onder anderen de engelen welke op heerlijk uitgewerkte *choux frisés* staan, zijn zóó allerneetst, dat zij ieder in het bijzonder kleine meesterstukjes zijn. Wat ons het meeste frappeerde, was het fijne ontwerp van de schets; het stuk is, alsof het door eene vrouwenhand gemaakt was. Als wij goed onderrigt zijn, dan is de prachtkansel heden uit de atelier reeds weggebroken en naar Amsterdam gevoerd. (*N. B.*)

Lord Dudley Stuart protesteert in een brief aan de *Morning-Post* tegen eenige woorden, die het blad hem in den mond gelegd heeft in het verslag der *meeting* van burgers van Westminster, ter zake van een adres aan Kossuth. Volgens de *Morning-Post* zou Lord Stuart gezegd hebben, dat bijaldien Koningin Victoria weigerde eene parlements-acte te bekrachtigen, elk burger, zelfs hij die het meest aan de orde is gehecht, het van zijn pligt zou achten daartegen in verzet te komen. De edele Lord herhaalt nu zijne eigene woorden; zij zijn de volgende:

»Het gedrag des Keizers van Oostenrijk gelijkt op hetgeen .... maar om het feit bij onzen toestand te vergelijken, moet ik een onmogelijk geval veronderstellen. Het gedrag des Keizers van Oostenrijk is zoodanig als het gedrag der Koningin van Engeland zijn zou, zoo zij poogde te regeren zonder Parlement, hare dekreeten uit te vaardigen zonder eerbied voor het volk, en een nieuwen en tot dusverre onbekenden regeringsvorm in te voeren. Wat zouden de Engelschen doen ingeval zoo iets bij ons plaats vond?

»Konden de burgers, zelfs zij die het meest aan de orde zijn gehecht, het niet van hun pligt achten, met de wapens in de hand de constitutie te verdedigen? Welnu, dit, en niet meer dan dit, hebben de Hongaren gedaan."

Lord Dudley Stuart vergeet hier geheel, dat de toestand van Hongarije weinig op dien van Engeland gelijkt, en dat dewijl de vergelijking mank gaat, ook zijne redeneering valsch is. Of is elk gouvernement, dat niet op den leest van de Engelsche constitutie gebouwd is, onwettig?

Kossuth, vergezeld van zijne familie en een talrijk gevolg, is eergisteren, Donderdag, te Southampton aan wal gestapt. Hij is van Gibraltar overgebragt door de stoomboot *Madrid*, vermits de kapitein van de *Missisippi*, die in last had hem direct naar de Vereenigde Staten over te voeren, de Britsche eilanden niet wilde aandoen, doch met de overige vlugtelingen regtstreeks naar de Nieuwe Wereld is gestevend. Terstond is de komst van Kossuth naar Londen geseind, waarop Lord Dudley Stuart is afgereisd om hem te verwelkomen. De Lord Mayor van Southampton en de leden van den raad maakten zich gereed den ex-dictator luisterrijk te ontvangen.

Tot wethouders zijn verkozen: Te Bergen-Op-Zoom de heeren J. C. Delhez en J. F. van Goch; te Rotterdam de heeren Mr. T. Gevers Deynoot, Mr. A. Schadee, D. Blankenheim en Mr. A. T. Prins; te Waalwijk de heeren W. A. Wijten en F. van der Klokken; te Helmond de heeren: H. J. Raijmakers en Jhr. Mr. C. F. Wesselman Jr.

Z. M. heeft benoemd tot lid van de Algemeene Rekenkamer, in plaats van wijlen Mr. A. R. de Wendt, de heer H. ... Fievez, hoofdambtenaar bij de Algemeene Rekenkamer, met den personeelen titel van referendaris. 2°. Eene wijziging gemaakt in de zamenstelling van den plaatselijken staf, zijnde daarbij weder plaatselijke kommandanten van de 3e kl. ingesteld en o. a. bepaald, dat de plaatsmajoors voortaan de benaming zullen voeren van plaatselijk adjudant.

Z. M. heeft 1°. benoemd tot burgemeester van Maastricht J. P. Wijnandts; 2°. W. Vaessen, eervol ontslagen als burgemeester van Kerkrade en in zijne plaats als zoodanig benoemd J. Herri; 3°. eervol ontslagen Mr. F. J. J. baron van Heemstra, als burgemeester (grietman van Rauwerderhem; C. Hofdijk, als burgemeester van Vessem, c. a.; O. B. Oeberius, als secretaris van het Bildt; M. Noij, als secretaris van Gennep; 4°. goedgekeurd de door den gemeenteraad van Made en Drimmelen gedane benoeming van den burgemeester J. C. van Campenhout, tot secretaris dier gemeente; 5°. den heer E. G. Bruijns, eervol ontslagen als commies bij het departement van Buitenlandsche Zaken, en tot adjunct commies bij gemeld departement benoemd, den heer Mr. G. J. E. E. Zilcken, advokaat te 's Gravenhage en geëmploijeerd bij de koninklijke bibliotheek aldaar.

Uit den toelichtenden staat, gevoegd bij de begrooting voor het departement van binnenl. zaken voor 1852, blijkt, dat het gouvernement, in het belang der geschiedenis en oudheidkunde, er op bedacht is, om aan het archiefwezen in ons vaderland meer leven te geven. Bij de memorie van beantwoording, ter gelegenheid der voorgaande begrooting heeft het reeds zijn voornemen kenbaar gemaakt, om een volledig overzigt omtrent den toestand der archiven hier te lande openbaar te maken. Het gouvernement wenscht een en ander van het rijks archief te doen uitgaan en deze instelling met de provinciale en gemeente-archieven in naauwere betrekkingen te stellen. Hiertoe is evenwel vermeerdering van personeel bij het rijks-archief noodig.

Met het oog op de behoefte en op hetgeen in andere landen, b. v. in Belgie, plaats heeft, waar het vaste personeel der ambtenaren bij 's rijks-archiven *negen* beloopt, zou het gouvernement het getal van *drie*, bij ons archief geplaatst, met nog eenige vermeerderd hebben; maar gebonden door de noodzakelijkheid, om zoo veel mogelijk, ook hier spaarzaamheid te betrachten, heeft het gemeend zich aanvankelijk te moeten bepalen tot het tijdelijk aanstellen van een enkel beambte, op ƒ1000 's jaars, met het voornemen om aan den klerk, die thans ƒ500 geniet en wiens werkzaamheden zullen vermeerderen, eene verhooging van ƒ200 toe te kennen.

Van regeringswege is verzonden, om aan de belanghebbende kamers van koophandel en fabrieken te worden medegedeeld, een verslag van de Kamer van handel en nijverheid te Weenen aan het departement voor die aangelegenheden en voor de openbare werken, over den toestand van handel en nijverheid in Oostenrijk gedurende het jaar 1850.

Naar wij vernemen zal de bekende Fransche luchtreiziger, de heer *Poitevin*, eerlang dit land bezoeken en ook in de residentie zijne luchtreizen ondernemen.

Volgens bij het departement van Marine ontvangen berigten is de schoonerbrik *de Huzaar*, na den 12den Junij jl. van Batavia vertrokken te zijn, den 7den Augustus daaraanvolgende met schade in de Simonsbaai binnengeloopen en heeft na herstelling dier schade van daar op den 9den September de reis naar Nederland voortgezet; ook is het stoomschip *Merapi* den 17den Augustus jl. in voorschrevene baai aangekomen en den 1sten September daaraanvolgende van daar vertrokken, ter voortzetting zijner reis naar Batavia. Op beide bodems was alles wel.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag, 24 October.

In deze zitting is eene Commissie benoemd tot onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid der Kamer, den heer Blaupot ten Kate, waaromtrent in de eerstvolgende zitting verslag zal worden uitgebragt. Er zijn twee wets-ontwerpen ingekomen, het eene tot amortisatie van schuld over 1851, het andere tot regeling van het Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen over hetzelfde jaar. Door den Minister van Finantien zijn ingezonden de vroeger gevraagde opgaven van ontvangsten en uitgaven van het opgeheven fonds voor de nijverheid. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft inlichtingen gegeven ten aanzien van twee door de Kamer aan hem verzonden stukken, te weten:

1°. het adres van de Gedeputeerde Staten van Noordholland, houdende aandrang op de uitvaardiging eener wet, straffen vaststellende tegen overtredingen van keuren of policie-verordeningen van waterschappen, en 2°. het rapport omtrent het Verslag betreffende den staat van het hooger, middelbaar en lager onderwijs over 1849—1850.

Door de Commissien van Rapporteurs is verslag uitgebragt omtrent het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting voor de Lands-drukkerij over 1852 en omtrent het wets-ontwerp tot vaststelling van hoofdstuk VII der staatsbegrooting voor 1852. De beraadslaging over eerstgenoemd wets-ontwerp is bepaald op Woensdag aanstaande ten twee ure, terwijl voor de beraadslagingen over laatstgenoemd wets-ontwerp nader een dag bepaald zal worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 Oct. Men is nog steeds in afwachting van het nieuwe kabinet; dagelijks beloven de Elyseesche bladen een ministerie tegen den volgenden dag, maar het blijft achterwege. De *Patrie* en de *Constitutionnel* verzekeren beiden dat het einde van de krisis nabij is en dat het den President der Republiek niet zal ontbreken aan de medewerking van gematigde en energieke staatslieden.

De Permanente Kommissie is gisteren vergaderd geweest, doch heeft geen het minste licht over den toestand verspreid; de generaal Bedeau bekleedde den voorzitterszetel, en de vergadering was zeer talrijk in het begin der zitting, maar zij heeft geen enkel gewigtig punt

behandeld. De heer Didier sprak te vergeefs een kwartier lang, om te beweren dat de minister van binnenlandsche zaken voor de Kommissie moest ontboden worden, om zich te verantwoorden over het in staat van beleg stellen van de departementen van den Cher en de Nièvre; doch de Kommissie heeft met bijna eenparige stemmen dit buitensporig voorstel verworpen. De zitting is tot Maandag verdaagd.

— Het *Journal des Débats* verklaart, dat het geen het minste manifest van den Prins van Joinville heeft ontvangen. Deze verklaring is wel der moeite waard om opgeteekend te worden.

— De onlusten in het departement van de Cher zijn geheel gestild. Desniettemin heeft de kamer van discipline van advokaten bij het hof van appèl te Bourges aan de bevolking het bewijs willen geven, dat zij geenszins verflaauwt in den weg van regt en billijkheid. Zij heeft den heer Michel van Bourges voor drie maanden als advokaat geschorst, uithoofde van zijne gedragingen voor den krijgsraad der 6e militaire divisie, ten tijde van het komplot van Lyon. De advokaten van Lyon, die den heer Michel hadden nagevolgd, door zich van de verdediging der aangeklaagden te onthouden, waren slechts voor één maand geschorst. Het besluit der kamer van discipline van Bourges heeft bij de welgezinde bevolking van het geheele departement veel goedkeuring ondervonden.

— Volgens een brief van den Franschen gezant bij de Porte, is de zaak van het H. Graf op het punt van geschikt te worden. Rusland zou zijne aanspraak hebben laten varen in ruiling tegen eene belangrijke concessie van de Porte in de vaart op de Zwarte Zee.

— In het departement Drôme is eene inschrijving geopend tot het oprigten van een standbeeld voor Mevr. de Sevigné. De generaal Castellane, die tot de familie dier beroemde schrijfster behoort, heeft voor 100 fr. geteekend.

— Mgr. Parisis, Bisschop van Arras, heeft Dingsdag aldaar zijn plegtigen intogt gehouden.

— Te Batignolles, nabij Parijs, is een huis gebouwd, waarvan de muren zijn vervaardigd van de stof van 25,000 oude vilten hoeden.

MADRID, 18 Oct. De *Gaceta* bevat het reglement tot uitvoering der wet van 1 Aug. dezes jaars betreffende de schuldregeling zoo binnen- als buitenlands.

ENGELAND.

LONDEN, 23 Oct. Er zijn belangrijke veranderingen op til in het personeel der hooge ambtenaren aan de kanselarij van justitie.

— Een dagblad wil weten dat de regering eindelijk besloten zou hebben om de geringe volksklasse in Ierland op eene beduidende wijze van lasten te ontheffen, om zoodoende de landverhuizing tegen te gaan.

— Lord Palmerston stelt, in antwoord op het hem toegezonden verslag der zitting van kooplieden en reeders, belanghebbende bij den Egyptischen spoorweg, de O. I. Compagnie volkomen gerust nopens den afloop der onderhandelingen tusschen de Porte en den Onderkoning van Egypte. De minister verklaart dat hij geen de minste vrees voedt dat de spoorweg niet zal gelegd worden.

— Zeer vele vreemde inzenders op de tentoonstelling pogen de gefabriceerde voorwerpen in Engeland te verkoopen, ten einde de kosten van terugvoer te besparen. Er zijn daartoe kommissiehuizen opgerigt, en een groot aantal voorwerpen vinden gereede koopers tot goede prijzen. Zoo hebben ook de Belgische agenten in last gekregen o. a. de fraaije kollektie Luiksche jagtgeweeren en buksen met dubbelen loop te verkoopen. Men kan zich een gewoon geweer voor 8 sh. of *f* 4.80 aanschaffen; maar buitengewoon bewerkte worden van *f* 60 a *f* 250 aangeboden. Als handelsartikelen zijn deze voorwerpen verboden, maar een partikulier mag ze voor eigen gebruik koopen, mits betalende eene belasting van 25 pCt.

— De *Morning Advertiser* berigt, dat 20 Zusters van Liefde zich te Gravesend naar Valparaiso hebben ingescheept, onder de leiding van een geestelijke.

— De Amerikaansche consul te Havana is teruggeroepen, omdat hij den inval op Cuba begunstigd heeft.

— In de afgeloopen maand September zijn in de haven van New-York 33,686 landverhuizers aangekomen, waaronder 678 uit Nederland.

— De in Engeland ontvangen dagbladen van de Sandwichs-eilanden berigten, dat tusschen de regering derzelve en Groot-Brittannië een nieuw verdrag van vriendschap, handel en scheepvaart, op den grondslag van volledige wederkeerigheid, gesloten is.

DUITSCHLAND.

KEULEN 24 October. De nieuwe houding, welke de President der Fransche Republiek sedert eenigen tijd heeft aangenomen, heeft in Duitschland grootelijks de aandacht getrokken. De Duitsche bladen spreken dan ook herhaaldelijk over de militaire voorzorgen, welke door de aan Frankrijk grenzende naburen worden genomen. De thans rondom Frankfort te zaam getrokken wordende strijdkrachten schijnen slechts de kern te moeten uitmaken van een bondsleger, welks zamentrekking echter, reeds voor de verandering van gedragslijn des Presidents, tegen alle mogelijke gebeurtenissen van het jaar 1852 was vastgesteld. Terwijl men te Frankfort den Pruissischen Generaal von Bonin, als opperbevelhebber van dat leger doodverwt, verzekert men integendeel te Berlijn, dat de keuze van den Bond zal vallen op den Generaal Roth von Schreckenstein.

— In Hannover blijft de toestand steeds onzeker. Men verzekert, dat de zes stemmen, die zich in den Bond verklaard hebben tegen het besluit dat aan de Hannoversche ridderschap regt liet wedervaren, en waaraan bij gevolg de oorzaak der krisis is toe te schrijven, de volgende zijn: Denemarken, Holland, de Hansesteden, Hannover, de Saksische hertogdommen, Brunswijk en Nassau.

— De Saksische kamers zijn opgeroepen tegen 1 December.

— De Wurtembergsche Kamer heeft den 11 Oct. hare werkzaamheden hervat. Maurits Mohl en 17 andere afgevaardigden hebben onmiddellijk een protest ingeleverd tegen de afschaffing der grondregten; hun voorstel is aan eene kommissie verzonden.

— In de zitting van 18 October van de Deensche Landsthing heeft de president van den ministerraad beloofd, uiterlijk tegen het einde van deze week te antwoorden op eene interpellatie van den heer Hanssen, die den toestand der monarchie en de politiek wenschte te kennen, die door het nieuwe kabinet zal gevolgd worden. De heer Hanssen heeft den wensch te kennen gegeven, dat die inlichtingen in eene openbare zitting zouden gegeven worden.

— De *Allgemeine Medicinische Central Zeitung*, die in harer vroegere Nos. een hevig opstel tegen de Goldbergersche kettingen leverde, waarin zij den fabrikant beschuldigde doctorale attesten te koopen, herroept dat artikel, ten gevolge eener procedure, in haar blad van den 18 dezer, en verklaart het voor een leugenachtig verdichtsel, daar uit onomstootbare bewijsstukken blijkt dat de berigten valsch waren.

— De Russische geschiedschrijvers houden zich thans ijverig bezig met het *duizendjarig jubileum van het bestaan des Russischen Rijks*, hetwelk in het jaar 1852 invalt.

— Men verneemt, dat te Petersburg eene zamenzwering onder den adel was ontdekt, welke dezen winter moest uitbreken. Eenige Circassische officieren, die men tot deelneming had willen overhalen, hebben den Keizer alles ontdekt.

— Pruissen doet in Zuid-Rusland eene groote hoeveelheid graan opkoopen, ten einde de voorraadschuren van den Staat te vullen.

— Den 22 October is te Leipzig een *requiem* gehouden voor de 38 jaar geleden in den slag bij Leipzig gesneuvelde Oostenrijkers.

ITALIE.

De markies Spinola, zaakgelastigde bij het hof van Turijn bij den H. Stoel, is vervangen door den ridder Manfred Sambuy.

De *Osservatore Romano* van den 14 geeft eene teregtwijzing aan het regeringsblad van Toskanen betreffende het contrakt van den spoorweg van Rome naar Ancona. Het blad doet opmerken dat de maatschappij door den markies de Monclar voorgezeten, half uit Franschen, half uit Romeinsche burgers bestaat, ofschoon zij gewaarborgd is door Belgische en Engelsche kapitalisten. Het voegt er bij, dat Z. H. de openbare mededeeling der overeenkomst heeft geschorst, tot dat zij door de eerste storting geldig en uitvoerbaar is geworden.

»Wij achten ons gelukkig, voegt de *Osservatore Romano* er bij, onze voorzieningen geregtvaardigd te zien, en wij zijn er zeker van, dat feiten thans aan de kwaadwillige insinuatiën het stilzwijgen zullen opleggen.

De Turijnsche *Resorgimento* verklaart dat er geen de minste spraak is van een staatkundig verdrag met Oostenrijk; dat ook de geruchten van eene nog langere verdaging der Kamers, van eene geheele verandering van ministerie, van oneenigheid tusschen de heeren Cavour en de Foresta, van het toezenden door de ministers aan de rijks-ambtenaren van de brieven van Macfarlane tot verdediging der Napelsche rigting, enz. alle ongegrond, en niets dan verzinsels zijn.

»Wij sluiten met eene raadgeving, zegt de *Resorgimento*: Zij die gelooven of willen doen gelooven dat Piemont zich in den toestand zou willen brengen waarin de andere regeringen van Italie zich bevinden, bedriegen zich of trachten anderen te misleiden. Piemont houdt zich aan de traktaten, maar het wenscht zijn onafhankelijk, constitutioneel en Italiaansch karakter te bewaren; Koning en volk zijn eenstemmig aangaande dit punt."

Men verneemt dat de Sardinische minister Gioja zijn ontslag genomen heeft, vermits de regering voornemens is eene nieuwe wet op het onderwijs voor te dragen, waarin zij weet dat de geestelijkheid geen genoegen kan nemen. Hij is vervangen door den heer Farini. De heer Farini behoorde in der tijd tot het eerste leeken-ministerie van Pius IX en was als zoodanig met het bestuur van het onderwijs in den Kerkelijken Staat belast. Vervolgens werden hem door den Paus andere hooge ambtsbetrekkingen opgedragen, waaruit hij door het republikeinsche bewind ontzet werd. Sedert hield hij zich bezig met het schrijven eener historie van den Kerkelijken Staat van 1815 tot 1850, welk werk in constitutioneelen maar behoudenden geest is opgesteld, en door Sir Gladstone in het Engelsch is overgebragt.

Het Russisch kabinet heeft bij zijne onderhandelingen over het sluiten van een handelstraktaat met Sardinie, aan hetzelve eenige geheime politieke artikelen toegevoegd, waarbij Sardinie zich moet verbinden om, met het oog op de gebeurlijkheden in Frankrijk, zekere maatregelen van voorzorg te nemen, en, voor het geval dat de groote mogendheden genoodzaakt mogten worden van de dusverre gevolgde politiek des vredes af te wijken, te haren aanzien eene volstrekte onzijdigheid in acht te nemen. Ook Oostenrijk heeft, gelijk reeds gemeld is, van de Sardinische regering eene verklaring gevorderd omtrent de politieke gedragslijn, welke zij dacht te volgen; terwijl zoowel door Rusland als door Oostenrijk eenigen tijd geleden verlangd is, dat met opzigt tot de vreemde vlugtelingen in Sardinie geruststellende maatregelen zouden worden genomen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 25 October.

OVERLEDEN (24 Oct.): A. H. Schumacher, 19 j. — (25 Oct.): C. M. de Haan Kok, 65 j.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 23 Oct. AFLOOP der op heden alhier gehouden VEILING van circa 250,000 Ned. ℔ *PALM-OLIE*, aangebragt per de schepen *St. George de la Mina*, Kapt. W. van der Hoeven; *Gouverneur van der Eb*, Kapt. J. Muller, en *Curaçao*, Kapt. P. Kuyt; alsmede van ca. 37,000 Ned. ℔ *Ceylon COCOS-OLIE.*

		Verkocht.	Opgehouden.
Palm-Olie, Prima kwaliteit		6 kav. *f* 17	11 kav. *f* 17¼
„ +	„	30 „ „ 16½	— „ „ —
Tweede	„	3 „ „ 14¾	25 „ „ 15
Derde	„	4 „ „ 13¼	— „ „ —
Ceylon Cocos-Olie	....	6 „ „ 20	7 „ „ 20¼

AMSTERDAM, 25 October.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. Omzettingen van eenig belang zijn in de *Java* soorten niet te vermelden, bij onveranderde vaste prijzen en aanhoudende belangrijke verzendingen vooral naar het Noorden van Duitschland, der laatste Maatschappij-Veilings-Koffij. — De disponible voorraad is daardoor dan ook zeer verminderd. — Van *Brazil* zijn eenige partijen gemeen met veel zwart tot 17½ a 18 cs.; ordinair tot 20 cs.; goed ordinair kleurig tot 22 a 23 cs. voor uitvoer genomen.

THEE. Bij vaste prijzen zonder belangrijke omzettingen.

SUIKER. *Ruwe.* Hiervoor blijft de stemming aanhoudend gedrukt. De omzettingen in deze week hebben zich bepaald tot eenige partijtjes *Surinaamsch* uit de hand, benevens 1781 kranjangs *Java* in veiling, dewelke slechts gedeeltelijk van *f* 21¼ tot 28¾, alzoo *f* ½ a *f* ¼ onder taxatie, nemers gevonden hebben. — Tegen den 29 dezer zullen publiek verkocht worden: 478 vaten *Surinaamsch*, 129 vaten *Nickerie*, 199 kisten *Moscovados* en 17 kisten wit *Bahia*. *Geraffineerd* voor *uitvoer* hoewel niet lager, blijft de vraag toch zeer beperkt. *Kandij* met geregelde vraag en beperkte keuze, stijf prijshoudend. In *Consumptie* houden de prijzen zich goed staande: *Melis* Stoom N S R N°. 1 *f* 56 a 57; B K N°. 2 *f* 54 a 55; B & H N°. 3 *f* 49 a 50; S & T N°. 1 *f* 53, N°. 2 *f* 52; W & Z *f* 48. — *Stroop.* Stoom *f* 15 a 15½.

SPECERIJEN. In de fijne soorten bij belangrijke verzendingen goed op prijs gehouden, tot onze voorgaande prijsopgaven. *Sumatra* Peper zeer stil; men noteert 18¾ a 19 cs.

FRUITEN onveranderd flaauw. *Vijgen*, nieuwe Condaatsche *f* 7, Commadre *f* 9 a 10. *Rozijn*, Smirna, *f* 6½ a 7, Samos *f* 6, nieuwe Zantische Krenten *f* 13½. Pruimedanten *f* 18 a 20. Genua Succade 48 cs. Boekolij *f* 48. Geconfijte Gember 70 cs.

RIJST. Hetgeen door de eerste hand aan de markt gebragt wordt, is tot stijve prijzen dadelijk te plaatsen. Gisteren zijn nog afgedaan 9840 balen ongepelde Aracan tot *f* 5⅞. Gepelde soorten voor uitvoer gaan steeds bij onveranderde prijzen goed van de hand. Tafel *f* 10½ a 11, Java *f* 8¼ a 8½, Aracan *f* 7¼ a 7½, mooije nieuwe Carolina *f* 12½ a 13.

TABAK. De handel hierin heeft zich iets verlevendigd. Van *Java* zijn deze week bij inschrijving verkocht: 1608 Pakken, grootendeels binnengoed met omblad en iets dek, van het nieuwe gewas, waarvan reeds wederom eenige merken met avans in andere handen zijn overgegaan. In *Maryland* zijn 100 vaten tot onveranderde prijzen genomen.

KATOEN flaauw, zonder omzettingen.

HUIDEN. Op de aangekondigde veilingen tegen 5 November aanstaande, schijnt veel attentie te zijn, waarbij in de ligtwigtige gedroogde *Buenos-Ayres* eene gewenschte keuze bestaat. *Oost-Indische* opgeruimd. *Inlandsche* gezouten aangeboden, gedroogde steeds gezocht. *Kalfsvellen* flaauw. *Paardenhuiden* weinig voorhanden en op prijs gehouden.

VERFWAREN. De markt van *Java* Indigo blijft zeer vast, met eene gunstige opinie voor dat artikel. *Cochenille* iets meer gevraagd bij onveranderde prijzen. *Verfhouten.* De handel bepaalde zich hierin tot kleine partijtjes voor [illegible]

Harst, Amerikaansch bruin tot *f* 2⅜ E. verkocht. Ruwe zwavel tot *f* 5 E. zeilende te koop. Geraffineerde in stangen *f*.7⅜ E. *Meekrap* met onbelangrijke handel en van het nieuwe gewas zeer veel aangeboden.

POTASCH flaauw, met zeer weinig handel. In veiling tegen 30 dezer 246 vaten Amerikaansche, in diverse sorteringen.

BANCA TIN. In den loop dezer week zijn er wederom eenige honderd blokken tot *f* 47 voor de verzending genomen, waardoor men nu iets vasthoudender is geworden.

STERKE DRANKEN. Van *Surinaamsche Rum* zijn 30 stukken uit de hand en 42 stukken in veiling verkocht. *Genever* eerste soort *f* 15½; tweede soort *f* 14½. *Moutwijn* 91 % *f* 11⅞ a kontant.

HONIG stil. *Inlandsch geel* WAS *f* 81 a 82

VETWAREN. Van *Talk* wordt niets anders dan voor dringende behoefte gekocht in afwachting der veiling op 3 November van 125 vaten *Petersburger*. Van *Zuidzeetraan* zijn 900 vaten uit de eerste hand afgedaan, waarvan nu tot *f* 33¾ E afgegeven wordt, *Robben* *f* 38½ E.; *Berger* bruin *f* 45, blank *f* 54. *Talk-Olij* *f* 30. *Rondvisch* *f* 8.

ANSJOVISCH nieuwe *f* 9¼, 1850 en 1849 *f* 8½.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 24 October. Rogge. Gedurende deze week was de handel in consumptie iets levendiger en daar zich tevens eenige vraag opdeed voor verzending en op speculatie, zoo zijn de prijzen met *f* 1 a *f* 3 verhoogd geworden. Men verkocht in cons.: 145/2 ℔ Pernau *f* 194, *f* 195 6/w; 146/2 ℔ Arensburg *f* 195, *f* 196 6/w; 143/2 ℔ Libau *f* 187 3/m; 146/2 ℔ dito *f* 190 6/w. In Entr.: 146/2 ℔ Libau en Koersche *f* 185; 140/2 ℔ n. Riga *f* 170 6/w; 147/2 ℔ Libau *f* 186; 142/2 ℔ dito *f* 178 6/w.

Gerst. De handel in dit artikel was vrij belangrijk tot verhoogende prijzen, als: 129/2 ℔ Libau *f* 154, *f* 155 6/w; 136/2 ℔ Arensburg *f* 164 6/w; 136/2 ℔ Libau *f* 165 6/w, 236/2 ℔ Arensberg *f* 164; 128/2 ℔ Koersche *f* 153 3/m; 130/2 ℔ Libau *f* 159 6/w.

Moutwijn bleef *f* 11⅞ met redelijk goeden handel.

Jenever *f* 15,50; Amst. Proef *f* 16,75.

UTRECHT, 25 October. Tarwe *f* 7,75 tot 8,50, dito (nieuwe) *f* 7,25 a 8,00; dito (raauw-arige) *f* 8,50 a 9,25; Rogge *f* 6,30 tot *f* 6,60; Garst *f* 4,40 tot 4,75; Boekweit *f* 5,50 tot *f* 5,75; Haver *f* 3,00 tot 3,50; Groene Erwten *f* 7,50 tot *f* 9,50; Boter *f* 0,66 tot 0,86, het Ned. pond; L. Kaas *f* 20 tot *f* 24 de 100 Ned. ponden.

ALKMAAR, 24 Oct. Tarwe *f* 7,75. — Rogge *f* 7,12½. — Garst *f* 5,25. — Haver *f* 3,50. — Boonen *f* 5,25. — Groene Erwten *f* 11, Graauwe *f* 12, Vale *f* 9, Witte *f* 10,50. — Lijnzaad *f* 9,75; Kanariezaad *f* 7,50. — Kaas, kleine *f* 15,25, middelb. *f* 17,25, commissie *f* 15,50.

MIDDELBURG, 23 Oct. Tarwe. Puike jarige Zeeuwsche *f* 7,30, dito Nieuwe *f* 7,50, 7,70 en 7,80 naar deugd, mindere soorten *f* 6,50 tot 6,90, twee-jarige Walchersche *f* 8, puike jarige dito *f* 7,80 en *f* 7,90, puike Nieuwe dito *f* 7,90 tot *f* 8,10, mindere soort *f* 7,50 a 7,70 naar kwaliteit. — Rogge *f* 6,40. — Gerst. Puike Winter *f* 4,80 a 4,90, dito Zomer *f* 4,50 a 4,60 naar deugd. — Walchersche Witteboonen *f* 9 en 9,25, wakke soorten *f* 8,75, dito Paardeboonen *f* 4,70 a *f* 4,80, dito Bruine Boonen *f* 9,25 a 9,50 naar deugd. — Walch. Groene Erwten op de kook *f* 6,50 a 6,75, Groote dito *f* 7,25 a 7,75 naar kwaliteit. — Koolzaad. Puike soort *f* 9,40 a 9,50, mindere kwaliteit *f* 9 a 9,30.

DEVENTER, 24 Oct. Tarwe *f* 7,75 a 8,50. — Rogge *f* 6,10 a 6,30. — Garst *f* 4,25 a *f* 4,60. — Haver *f* 3,20 a *f* 3,50. — Boekweit *f* 5,00 a 5,20. — Boter per ⅛ ton *f* 11,50 a *f* 15,00.

ANTWERPEN, 24 October. *Koffij* met ferme markt. Er zijn gedaan ca. 1500 b. Brazil.

Huiden. Sedert de laatste verkoopen zijn verk. ongeveer 3000 gedr. en 2500 gez. Buenos-Ayres en Montevideo.

LONDEN, 23 Oct. *Ruwe Suiker.* Vreemde. Bij verminderde vraag en grooten voorraad, houden de prijzen zich moeijelijk staande. 2500 k. blond Havana is gedeeltelijk gedaan van 36 s. a 40 s., 6 d. Geraffineerd met minder kooplust voor cons., maar de prijzen blijven op dezelfde hoogte. Bruine Lompen 44 s. 6 d.

Koffij. Plantage Ceylan aangeboden en weinig gevraagd; de prijzen zijn dalend. Van andere soorten valt weinig te melden; 9000 b. Rio zijn grootendeels genomen tegen 38 a 39.; gewasschen 47 s.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 24 Oct. Belg. leen. 2½ pc. 50; 5 pc. 97; 1840, 5 pc. 98¾; Spanje Ard. 5 pc. 13¾; Binnenl. 3 pc. 35 3/16; Coupons —; Rom. Leening 73.

PARIJS, 23 Oct. Fransche 3 pc. 55,85; id. 4 pc. —,—; 5 pc. 90,55; 5 pc. N. —,—; Schatk. 3,—; Bank-Actien 2095,—; Belg. 1840, 5 pc. 101⅝; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 38¼; Binnenl. 3 pc. 35⅝; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849 —,—; 1851 860,—; Haïti —,—; Rom. Leening 75½.

LONDEN, 23 Oct. Cons. kont. — a —; op tijd 97¼ a 97⅜; Braz. 87 a 88; 1829/39 85 a 87; 1843 — a —; Den. 3 pc. 77½ a 78½; N. L. 5 pc. 101½ a 102½; Ecuador 3 a 3¼; Gren. 14 a 15; Uitgest. 3¼ a 3¾; Mexico 26¾ a 27; Peru 4 pc. 88 a 89; Uitgest. 41¼ a 41¾; Portugal 5 pc. 86 a 88; 4 pc. 32½ a 33; 3 pc. 33 a 34; Rusl. 1822, 5 pc. 111½ a 112½; (N.) 4½ pc. 101¾ a 102¼; Spanje 5 pc. 20¾ a —; 3 pc. 38⅜ a 38⅝; Coupons — a —; Passive 5⅜ a 5 7/16; Holl. 2½ pc. 58⅜ a 58⅝; 4 pc. 89½ a 90; Venez. 31 a 32; Uitgest. 10½ a 11½.

WEENEN, 23 Oct. Met. 4½ pc. 81¾; 5 pc. 92¾; Bank-Actien 1203.

BERLIJN, 23 Oct. Schuldbr. 3½ pc. 88½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 93¼; Pools. 4 pc. 82½; Loten fl. 200 19¾; id. fl. 300 145; id. fl. 500 84.

HAMBURG, 23 Oct. Rusl. Eng. Leen. 107; Stiegl. 4 pc. 89; Spanje, Ard. 5 pc. 13⅜; Binnenl. 3 pc. 32⅞.

FRANKFORT, 23 Oct. Met. 5 pc. 74½; 4 pc. 59¼; 2½ pc. 38½; Bank-Actien 1178; Darmst. Loten fl. 50 81¾; id. fl. 25 28; Badensche Loten fl. 50 59⅜; id. fl. 35, 35⅜; Nassausche 25⅜; Holl. 2½ pc. 57⅝; Werk. Sch. 4 pc. 89; Sijndic. 3½ pc. 88¾.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	pCt.	24 OCT. 4½ u. gebl.	25 OCT. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	57⅜	57¼	57 5/16	
Dito Dito	3	67⅜	67⅛	67¼	67⅛
Dito Dito	4	88 15/16	89	89⅛	89 1/16
Dito Obligatien O. I.	4	88	88 1/16	88⅛	
Amortis. Syndic.	3½	88¾			
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg	„				
Aand. Holl. S. M.	„				
Obligatien	„				
BELGIE, Obligatien 1844	„				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv	„	46¾	46 1/16		
FRANKRIJK, Obligatien	3	51 5/16	51⅛		
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	14 1/16	13⅞	13 15/16	13 15/16
Dito Dito „ 510	„	14⅛	13 13/16	13 15/16	13 5/16
Dito Onbep. Stukken	„	14	13⅞	13 15/16	
Dito	3	38⅜	38		
Dito Binnenl. 2400 P.	„	35⅛	34 15/16	35	35
Coup. *Ardoins*	„	8⅛	8		
Passive	„	5 5/16			
Fransche Uitgest.					
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4				
Dito Dito	„	32¾			
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	104⅝	104¾		
Dito Dito 1828 en 1829	„		103⅞		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	„	94½			
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	88½	88⅛	88¼	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	„	88 5/16	87⅞		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5		99¾		
Inschrijving in Assignat.	6		64⅜		
Cert. van dito					
POLEN, Aand. à fl. 500	„	150			
Dito met Lot. „ 300					
AMERIKA, Bank-Actiën	„	2 13/16	2 13/16	2 15/16	2⅞
PRUISSEN, Aand met Lot. R. 50 *f*					
OOSTENRIJK; Metalliek	5 pCt.	71½	71	71⅜	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	37⅛			
Dito Nieuwe	5	78¼	77⅜	78	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	„		76⅞	77¼	
Dito	4	60			
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito „ 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5		89¼		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	4½				
MEXICO	5	25⅝	25 5/16	25⅜	
VENEZUELA 6 pCt. nu	3	31⅜	32⅝	33¼	32⅞
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	14			
ECUADOR			2⅞		
Grieken	5				

Denemarke 5 pCt. 106½.

Bij zeer weinig handel was de markt in alle fondsen-soorten zeer flaauw gestemd, met uitzondering van Venezuela's, welke 1½ pCt. hooger waren.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56⅛	Livorno	2/m.	*f* 38⅜
„	zigt	„ 56 7/16	Napels	„	„ 80
Bordeaux	2/m.	„ 55⅝	Petersburg	„	„ 1,82½
„	½/m.	„ 55⅞	Weenen	6/w.	„ 28½
Madrid	3/m.	„ 243½	Augsburg	„	„ 35¼
Cadix	„	„ 244½	Frankfort	„	„ 99
Seville	„	„ 241½	Hamburg	2/m.	„ 34 15/16
Bilbao	„	„ 242½	„	zigt	„ 35⅛
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m.	„ 11,82½
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,90
Genua	2/m.	„ 46½	Rotterdam	„	⅛

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 24 Oct. W. Landsaad, Willem Barendsz., Batavia. - J. J. Muntendam, Willem I, id. - D. H. Dirks, Eliza, Suriname. - J. A. de Boer, Jonkvrouw Geertrui, Livorno.

HELVOET, 24 Oct. M. van der Putten, Hong Kong, Batavia. - J. C. Bock, Albert, Fernambuck. - J. M. van der Veen, Johanna Louisa, New-York. - W. Baxter, Cleone, id. - H. Heijen, Koophandel, Boston. - S. Bedise, Eliza, Rouaan.

SCHEEPS-VRACHTEN.

MEMEL 19 Oct. Naar Amsterdam, *f* 18 voor Spieren, *f* 17 à *f* 17½ voor Tarwe, *f* 15 voor Balken.

DANTZIG 20 Oct. Naar Amsterdam *f* 15; naar Rotterdam *f* 16 voor Rogge: vrachten laag.

STETTIN 21 Oct. Naar Holland, *f* 12 voor Garst.

ZEILKLAAR LIGGENDE SCHEPEN.

NIEUWE DIEP 24 Oct. Adolfph Frederik, J. van der Plas qq., Surin. Jan van Brakel, W. L. Esink, Triest.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 25 October in lading naar:

Keulen	H. Holtz, Colln N°. 2.
Weesel	F. Henke, de Goede Gunst.
„	P. J. Balck, Vrouw Rebecca.
Mainz	C. Bender, Mainz N°. 8.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Manheim	W. Bouwmeester, Carolina.
Dusseldorp, Neus en *Urdingen*	W. van Stokknm. de Atlas.
Frankfort & Coblentz	A. Urmetser, Frankfort N°. 6.
Ludwighaven	P. Kehl, Ludwighaven N°. 5.
Brussel, Antwerpen en oml. plaatsen	E. J. Glim, de Twee Gezusters. 31 October.

Rijnhoogte: ARNHEM 24 Oct. 2 el 53 duim; KEULEN 24 „ 10 vt. 6 „

ADVERTENTIEN.

Er wordt gevraagd bij één Pastoor, tegen 1°. Februarij of eerder eene **TWEEDE MEID**, goed kunnende Naaijen, met de Wasch omgaan en de Kosterij waarnemen. Z die hierop reflecteren vervoegen zich met *franco* brieven van goede getuigschriften voorzien onder de Letters A. bij de Boek- en Papierhandelaren P. J. VAN LEEUWEN EN ZOON, Spuistraat te *'s Hage*. (1456)

(1454) In een WELBEKLANTE FATSOENLIJK BURGERLIJKE AFFAIRE in een voorname stad van Zuid-Holland wordt gevraagd: Een **COMPAGNON** v de R. C. Godsdienst, welke genegen is om in die za mede werkzaam te zijn en plus minus *f* **3000**.— k aanbrengen. Inclineerende gelieve zich tot het ontvang van de verdere verlangde inlichtingen te adresseren m eigenhandig geteekende en gefrankeerde brieven ond de letters J. M. J. aan het Bureau van het Dagbl *de Tijd*, Noord-Holl. Courant.

Men vraagt tegen 1°. Januarij e. k. een' **SI CONDANT** van de R. K. Godsdien bekwaam om de Fransche taal te helpen onderwijze De conditien zijn Kost, Inwoning en Salaris naar b kwaamheden: Brieven *franco* onder de letters A. B. den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, Breedestraat Leyden. (145

(1457) In eene stille Huishouding van één Heer Dame, zonder kinderen, de R. C. Godsdienst belijdend wordt Kost en Inwoning, benevens een Gezellig Verkee aan eene **DAME** of **JONGE JUFVROUW**, g lijke Godsdienst belijdende, tegen billijke vergoedi aangeboden, in eene der voornaamste en om derzelv schoone environs gezondste plaatsen der provincie *Geld land.* Franco brieven onder de letters H. Z. aan Redactie der *Cath. Nederl. Stemmen* te *Arnhem*.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY *zijn een vo treffelijk middel in geval van zware hoest, gevatt koude of sterke aandoening van borst en long.*

Deze alom vermaarde medecijn is het voortreffelijk middel voor gevatte koude, aamborstigheid en alle dere aandoeningen van de borst, en een groot aa lijders hebben de weldadige werking daarvan onderv den. Eene bijzondere eigenschap van dezelve is, zij den patient eene onmiddelijke verlichting versch waarna zij later een volmaakt herstel ten gevolge he Zij verdeelt dadelijk de verdikte sappen, en maakt ademhaling gemakkelijker. Het is dus van het me belang, voor diegenen welke aan kortademigheid, l ziekte of andere diergelijke kwalen lijden, hunnen vlugt tot deze onwaardeerbare pillen te nemen, einde eene spoedige genezing te erlangen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als vo *Doosjes Pillen* à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7. *f* 15.50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 8.15, *f* 15 *f* 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen W. C. VAN DORT te *'s Hage*, bij A. P. MILIUS te *Utr* n bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bo* alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etabl ment.* (1

Bij den Uitgever dezes is verzonden het 43e Blad den 6en Jaargang van het

LEES-MUSEUM

VOOR

Roomsch-Katholijken van alle stan

Van dit goedkoope werk, welks rijke inhoud d bevat van circa 8 gewone boekdeelen in 8vo, en dat *f* 3,00 in het jaar kost, en *franco* per post wordt 's wekelijks een vel druks afgeleverd, van gr. folio formaat, of 16 kolommen; de inhoud onderhoudend en afwisselend.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en U